

Dirk van der Woude (voorzitter FC Burgum), Piet Herder (voorzitter burgerinitiatief), Jaap van Bruggen (projectleider FC Burgum) en Gelbrig Hoekstra (wethouder gemeente Tytsjerksteradiel)

‘Wij hebben onze droom hier helemaal verwezenlijkt’

Op bezoek bij de Duurzaamste Sportaccommodatie van 2021: de Nije Westermar

Door hard werk van een burgerinitiatief, de sportverenigingen in Burgum, de gemeente Tytsjerksteradiel én een beetje geluk kwam de Nije Westermar tot stand: een volledig nieuwe sportaccommodatie in Burgum. Bij de bouw, die 10 miljoen euro gekost heeft, zetten alle partijen vol ambitie in. Met succes: de Nije Westermar werd dit jaar verkozen tot Duurzaamste Sportaccommodatie van 2021.

Auteur: Nino Stuivenberg

Bij het ontstaan van de Nije Westermar vielen twee grote dossiers in de gemeente samen. Enerzijds was er sporthal Westermar, gebouwd in 1978, die aan het einde van zijn levensduur was. De gemeente bereidde plannen voor om de sporthal op een sobere manier te renoveren. Een groep burgers vond dat echter een gemiste kans en besloot zich te verenigen in een burgerinitiatief. Piet Herder, voorzitter van het burgerinitiatief, vertelt: ‘Je bouwt een sporthal voor de komende 30 tot 40 jaar; dan is het een gemiste kans als je daar gewoon een gymzaal van maakt. Wij hebben daarom aangeklopt bij de wethouder en kregen al snel de handen op elkaar om te mogen meedenken.’

Het burgerinitiatief kreeg al snel de rol van spreekbuis tussen de verenigingen in het dorp. Herder: ‘Ons doel was om bij alle verenigingen, zowel sport als regulier, te analyseren wat hun wensen zouden zijn voor de sporthal. We wisten dat de hal vernieuwd zou worden en wilden ervoor zorgen dat hij zo breed mogelijk ingezet kon worden. Het idee om binnen- en buitensport te verenigen, speelde al, al had-

den we daar nog geen concreet beeld bij.’ Door een onverwachte gebeurtenis zou daar snel verandering in komen. Op 4 oktober 2017 brandde sporthal Westermar tot de grond toe af, waardoor het project een nieuwe wending nam. Renoveren van de sporthal was geen optie meer, nieuwbouw het enige alternatief. Bovendien was er tijdsdruk: de verzekering wilde de schade aan de sporthal wel vergoeden, maar dan moest er binnen twee jaar met nieuwbouw begonnen worden.

Geluk bij een ongeluk

Op de achtergrond speelde nog een andere kwestie: BCV en vv Bergum, een zaterdag- en zondagvereniging, hadden plannen om te fuseren tot FC Burgum. Toen duidelijk werd dat er bij hun terrein gebouwd zou worden, opende dat deuren voor de fusieclub. Voorzitter Dirk van der Woude vertelt: ‘Bij het fusieproces was het voor ons heel interessant om te kijken welk perspectief we de leden konden bieden. Toen er nieuwbouw gepleegd moest worden, was dat een enorme kans. Toen zijn wij aangehaakt bij de gesprekken.’ Het burgerinitiatief en de

voetbalvereniging waren het snel eens: nieuwbouw van de Westermar zou een unieke kans zijn om binnen- en buitensport te verenigen met een gloednieuw clubgebouw en een sporthal. In september 2018 presenteerden ze hun droom aan het college van B&W van de gemeente Tytsjerksteradiel. Wethouder Gelbrig Hoekstra: 'Het burgerinitiatief kwam met een toekomstplan, de fusieclub zocht een nieuwe accommodatie en de gemeente zocht een uitwerking voor de nieuwe sporthal. Zonder samenwerking hadden hier losse kantines en een hal gestaan. Nu was het een geval van één plus één is drie; die bewegingen kwamen op een natuurlijk moment heel mooi samen.'

Forse investering

In februari 2019 volgde het definitieve akkoord van de gemeenteraad. De financiering, bij elkaar zo'n 10 miljoen euro, leidde eerst nog tot terughoudendheid. Van der Woude: 'Toen bleek dat wij als fuserende voetbalclubs met een intentieovereenkomst bereid waren om een forse investering te doen van 1,2 miljoen euro in het gebouw en de accommodatie, was de begroting sluitend. De raad was er toen ook van overtuigd dat het zou kunnen.' Naast deze forse investering is een deel van de financiering bekostigd met verschillende subsidies. Projectleider Jaap van Bruggen legt uit: 'De gemeente kon aanspraak maken op de SPUK-regeling, wij als vereniging op regionale fondsen en BOSA-subsidie. We hebben dit heel goed moeten afstemmen, want niemand wil achteraf een naheffing krijgen. In totaal gaat het om een kleine 2 miljoen euro aan subsidie. Dat is dus

een belangrijk deel van het totaalbedrag.'

Op de investering in de nieuwe accommodatie is niet bezuinigd. Het uitgangspunt was dat een hogere initiële investering, met de nodige aandacht voor duurzaamheid, zou leiden tot lagere exploitatiekosten op langere termijn, vertelt Van Bruggen. 'Naar een hoge investering wordt weleens angstig gekeken. Maar als je langdurig gebruiker bent van een accommodatie, zoals de gemeente en de vereniging, kun je anders naar de exploitatielast kijken. We hadden hier een lege oppervlakte, dus dit was echt een kans. Daarom hebben we bewust ingestoken op een hoog ambitieniveau. Daar hoort maximale duurzaamheid bij. Niet alleen in het gebouw, maar ook op andere fronten: het verkeer, de wandelpaden en de velden. Op alle gebieden hebben we de max opgezocht.' Wethouder Hoekstra vult aan: 'In het gemeentelijk beleid zijn duurzaamheid en circulariteit speerpunten. Dan moet je dat ook waarmaken.'

Volledig energieneutraal

Het nieuwe gebouw, waarin het clubhuis, alle kleedkamers en de sporthal zich bevinden, is geheel energieneutraal. De schil van het gebouw is luchtdicht en vormt daarmee een belangrijke basis. Deuren hebben bijvoorbeeld drangers om tocht te voorkomen. Van Bruggen: 'Dit is ook allemaal getest. Je wilt buiten houden wat buiten moet zijn en binnen houden wat binnen moet zijn. Het is niet zichtbaar, maar de schil heeft een heel hoge waarde.' Daarna is berekend wat nodig zou zijn aan verwarming, koeling en ventilatie. De benodigde energie wordt opgewekt door 650 zonne-

panelen, die op het dak van de sporthal liggen. 'Volgens het Bouwbesluit moet je een deel hernieuwbare energie invoeren; dat hebben we hier nog wat opgeschroefd. Belangrijk in een sportcomplex zijn verder de douches: je hebt een piekbelasting van warm water, maar een groot deel van de tijd zijn ze niet nodig. Daar moet je een balans in vinden. We hebben nu een warmwatersysteem dat in die behoefte kan voorzien. Door het samenspel van alle installaties is het gebouw energieneutraal. Daar zit een brede denkwijze achter met veel ambitie.' De toegepaste materialen zijn continu getoetst op milieubelasting en circulariteit met verschillende controleerbare tests. Van Bruggen: 'Op

Nieuw hoofdveld met ledverlichting

De aanbesteding van het multifunctionele gebouw en die van het sportveld vonden apart plaats. Bij het gebouw heeft Antea Group bijgedragen aan de ontwikkeling van het concept. Antea Sport won de aanbesteding voor de aanleg van het nieuwe hoofdveld. De gemeente was opdrachtgever bij dit project. Projectleider Aaldert Hooijer van Antea Sport vertelt: 'Wij hebben veel contact gehad met de gemeente over haar wensen en de benodigde capaciteit voor de club. Daar kwam uit dat er vijf velden nodig waren, met de nadruk op een tweede kunstgrasveld om de bespelingsdruk op te vangen.' Het nieuwe hoofdveld is door Antea Sport haaks op het oude hoofdveld gelegd en ligt rond het clubgebouw. Het oude hoofdveld was ook al door Antea aangelegd. De velden hebben dezelfde speeleigenschappen, legt Hooijer uit. 'Het oude hoofdveld is een Edel Diamondblade, gevuld met SBR. De Diamondblade is er ook in een variant met foam-layer en EPDM-infill. Gezien de ontwikkelingen is bij het nieuwe hoofdveld gekozen voor deze constructie. De club heeft nu het nieuwste van het nieuwste. En het mooie is dat de twee velden vergelijkbaar zijn qua speeleigenschappen, type vezel en uitstraling.' Bij dit project werd gewerkt in een bouwteam en dat is Hooijer goed bevallen. 'De succesformule hier was dat alle partijen al vroegtijdig bij elkaar zaten, zodat we samen naar oplossingen konden zoeken. Aan de voorkant is samen met de vereniging gekeken welke kant men op wilde met de accommodatie. Het resultaat heeft daardoor draagvlak bij alle partijen.'

 Dirk van der Woude voorzitter FC Burgum

Het clubgebouw gezien vanaf het hoofdveld

Het gebouw heeft geen kantine, maar een *húskeamer*

die manier zijn we het hele ontwerpproces door gegaan; alle producten zijn langs de circulariteitsmeetlat gelegd. Daar komt een bepaalde score uit en die was hier heel mooi. We hebben nu een gebouw dat in de kern echt duurzaam is.' Dat betaalt zich ook uit voor de gemeente. De exploitatie van de nieuwe sporthal is per jaar slechts 8.000 euro duurder dan die van de oude sporthal. De gemeente heeft de mogelijkheid ook aangegrepen om de ontsluiting van de accommodatie aan te pakken. Het aantal parkeerplaatsen is van 90 naar 300 gegaan en er is een extra aanlooproute bij gekomen. Hoekstra: 'Dat is een hele verbetering. Het laat ook de maatschappelijke kant van dit project zien, die belangrijk is voor het dorp.'

Vitaal sportpark

Duurzaamheid gaat verder dan nul op de energiemeter. Bij de Nije Westermar speelt ook het ruimtelijke ontwerp een grote rol, om er een vitaal sportpark van te maken. Het hele sportpark heeft een aantal veranderingen ondergaan. Het oude hoofdveld dient nu als tweede kunstgrasveld, terwijl een aantal oefenhoeken vervangen zijn door een nieuw hoofdveld – meer hierover in het kader bij dit artikel. De velden liggen dus om het clubgebouw heen en zijn vanaf het terras met panorama-uitzicht goed te bekijken. De vele ramen in het gebouw vallen ook op, zodat er een verbinding is tussen binnen en buiten.

Minstens zo uniek is het feit dat de Nije Westermar een open sportpark is. Tijdens ons bezoek wandelen er regelmatig mensen langs, want dat is hier gewoon toegestaan. Ook jeugd mag overdag gewoon gebruikmaken van het sportpark. Herder hierover: 'Een open sportpark, waar mensen doorheen kunnen wandelen, was één van onze idealen. Onze hoop is: zien bewegen, doet bewegen, want we willen de vitaliteit van burgers stimuleren.' FC Burgum berekent zelfs geen toegangsprijs meer als het eerste elftal speelt, vertelt Van der Woude. 'Normaal gesproken probeer je met entree wat extra geld binnen te halen. Maar we hebben nu een open sportpark en daar hebben we ons aan geconformeerd; dat vinden we toch belangrijk. Entree heffen doen we daarom niet meer.'

De *húskeamer*

Het sociale aspect komt ook in het gebouw terug. FC Burgum heeft geen kantine, maar een *húskeamer*, die wordt gedeeld met alle andere sportverenigingen. Het idee is dat beoefenaars van binnen- en buitensport elkaar hier kunnen ontmoeten, en dat lijkt te werken. Van der Woude: 'Je merkt dat zaalsport en voetbal nu veel meer mengen. Voorheen leefden we finaal langs elkaar heen. Nu wordt er steeds meer samen gedaan.' Het gebouw kan ook gebruikt worden door andere organisaties. De ruimtes staan immers 80 procent van de tijd leeg; daar kan veel meer gebruik van gemaakt worden.

Tegen de draad in

Met een brede blik op duurzaamheid haalde FC Burgum met de Nije Westermar dit jaar de prijs voor Duurzaamste Sportaccommodatie

De *húskeamer* van Burgum

DUURZAME SPORTVERENIGING

Het nieuwe hoofdveld met ledverlichting

‘Alleen was ons dit als gemeente nooit gelukt’

binnen. Juist de nadruk op het sociale aspect van duurzaamheid gaf misschien wel de doorslag voor de winst, zegt voorzitter Van der Woude. Hij is zeer tevreden over de nieuwe accommodatie. ‘Dit nieuwe onderkomen bepaalt ook het sentiment in de nieuwe fusieclub. En dan merk je dat iedereen zich al thuis voelt, alsof het nooit anders geweest is.’ Volgens projectleider Van Bruggen is het best bijzonder dat hier één multifunctionele accommodatie gerealiseerd is. ‘Het was jaren een trend dat clubs een eigen accommodatie kregen, zeker in middelgrote dorpen. Ook hier was het niet logisch om accommodaties samen te voegen. De voetbalclub is met 800 leden groot genoeg

voor een eigen complex en de gemeente had ook plannen voor een losse sporthal. De urgentie voor één gezamenlijke accommodatie hebben we zelf gecreëerd; dat is best bijzonder.’

Gezamenlijk belang

De gemeente Tytsjerksteradiel kijkt met trots naar het resultaat. Wethouder Hoekstra: ‘Alleen was ons dit als gemeente nooit gelukt. We hebben dit kunnen realiseren doordat we allemaal de neuzen dezelfde kant op hadden en de belangen bij elkaar kwamen. Het resultaat is een prachtige sportvoorziening waar mensen elkaar ook kunnen ontmoeten. Een faciliteit waar we, naast de verenigingen en het onderwijs, ook evenementen kunnen onderbrengen. Het is heel mooi dat we dit gezamenlijk hebben kunnen doen en dat er draagvlak voor is in het dorp.’ Piet Herder van het burgerinitiatief doet daar nog een schepje bovenop: ‘Terugkijkend hebben we hier eigenlijk onze hele droom verwezenlijkt. Al onze wensen zijn hier gerealiseerd.’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Ook de sporthal is volledig nieuw gebouwd.

Beplanting rond het sportpark, dat open is voor wandelaars

